

joop.nl

Han van der Horst: Met één foute investering heeft de PvdA alles verspeeld

Han van der Horst

[Opinie](#) 17 maart 2017 Laatste update 23:32

Zowel de voorloper SDAP als de huidige PvdA hebben een grote staat van dienst bij het tot stand brengen van een rechtvaardiger samenleving.

Ezau en Jakob door Matthias Stom (ca 1640). Collectie Hermitage

Zelfs al daalt Jezus uit de hemel neer om de plaats van Spekman in te nemen, dan nog stem ik nóóit meer op de PvdA. Ik heb dat verscheidene keren gezegd en geschreven. Toch stemt de teloorgang van 15 maart droevig. De nederlaag was zo groot dat Lodewijk Asscher zich niet eens kon veroorloven zijn leiderschap op te geven. Hij zou dan een rat zijn die het zinkende schip verlaat.

Wie de verkeerde investeringen doet, kan binnen een paar maanden verspelen wat hij een leven lang heeft opgebouwd. Dat is de Partij van de Arbeid overkomen. Zij heeft haar ziel en zaligheid ingezet om het kabinet Rutte II overeind te houden. Dat deed de partijleiding om het vaderland uit de crisis te redden. Nu dit wel zo'n beetje gelukt lijkt – althans dat is

nu de Haagse consensus maar een nieuwe coalitie zal ongetwijfeld ineens allemaal wolken aan de horizon zien – wordt de partij daar toch op afgerekend.

Paraplu ingeklapt

Die afrekening komt door de manier waarop deze redding heeft plaatsgevonden: teveel ten koste van ouderen, zieken en werklozen. De paraplu van de sociale zekerheid is ingeklapt op het moment dat juist mensen met weinig kansen op de arbeidsmarkt hem nodig hebben. Een groot deel van de zorg is over de schutting de gemeentehuizen gekeild, zogenaamd omdat men daar zo dicht bij de burger staat en maatwerk kan leveren. Van dit maatwerk hebben wij genoeg trieste voorbeelden gezien. Hugo Borst moest een volksbeweging op touw zetten, in een poging om de ouderenzorg van de ondergang te redden.

Het Ministerie van Sociale Zaken grossierde in averechts werkende wetgeving waar werknemers en vooral ZZP-ers het slachtoffer van waren. Huurmaatregelen hebben de woningnood alleen maar bevorderd. Dit alles is door de PvdA met verve verdedigd: het waren helaas noodzakelijke maatregelen. Anders zou alles veel erger worden.

Je moet soms durven in het landsbelang pijnlijke maatregelen te nemen. De partij en haar leiders hebben voor deze aanpak veel waardering gekregen: alleen kwam die van rechts, van mensen die nooit van hun levensdagen op die vuile rooien hadden gestemd en soms nóg dachten dat alle kwalen in Nederland door Joop den Uyl waren veroorzaakt.

Kleine lettertjes

In de Tweede Kamer stapelde Diederik Samsom de ene spitsvondigheid op de andere om het kabinetsbeleid te verdedigen. Hij volgde niet het voorbeeld van de inmiddels op zijn lauweren rustende Frits Bolkestein, die tijdens het eerste Paarse kabinet in de Kamer het ene schot voor de boeg na het andere loste om het imago van de VVD te bewaken. Samsom benadrukte ook dat hij tijdens de campagne van 2012 niets beloofd had. Met andere woorden: kiezer, dan had je de kleine lettertjes maar moeten lezen.

Dit alles heeft de zware averij van 15 maart veroorzaakt. Het schip ligt scheef in het water en het is de vraag of de gedecimeerde bemanning nog in staat is het wrak de haven in te brengen. Ik heb in het stemhokje mijn eigen kleine bijdrage aan deze ramp geleverd en ik heb daar geen spijt van.

Grote staat van dienst

Toch is het triest. Want wij zien een trots schip te gronde gaan waarvan de kiel al 123 jaar is gelegd als je de voorloper Ferdinand Domela Nieuwenhuis niet meerekent. In 1894 stichtten twaalf activisten uit heel het land de Sociaal Democratische Arbeiders Partij (SDAP), de rechtstreekse voorloper van de PvdA, die in 1945 het licht zag en eigenlijk was bedoeld als brede progressieve volkspartij. Daarom hieven niet alleen de SDAP maar ook de progressief liberale Vrijzinnig Democratische Bond en de links protestantse Christelijk

Democratische Unie (CDU) zich op om de nieuwe partij ruim baan te geven.

Zowel de SDAP als de PvdA hebben een grote staat van dienst bij het tot stand brengen van een rechtvaardiger samenleving. Voor de Tweede Wereldoorlog werd de SDAP consequent uit de regering gehouden. Volgens mgr. Nolens, de leider van de Rooms Katholieke Staatspartij, kon met socialisten op het Binnenhof alleen in uiterste nood worden samengewerkt, maar in heel het land verrichtten socialistische wethouders grootse daden, bijvoorbeeld op het gebied van de volkswoningbouw. De PvdA speelde op datzelfde gebied én als regeringspartij een dragende rol bij de wederopbouw van Nederland als verzorgingsstaat waar overleg de plaats in nam van (klassen)strijd. "Spreiding van kennis, inkomen en macht", noemde Den Uyl dat in de jaren zeventig.

De laatste grote bloeiperiode van de PvdA vond plaats in de jaren negentig van de vorige eeuw onder premier Wim Kok. Die wordt tegenwoordig in linkse kring veel gesmaad omdat hij in een toespraak zei dat de partij haar ideologische veren af moest schudden maar er is toch veel tot stand gebracht, zoals de eveneens veel gesmaade Melkertbanen, die hoe dan ook veel mensen met weinig kansen op de arbeidsmarkt toch een zinnige levensvulling gaven.

Eerstgeboorterecht

En dat is allemaal verkwanseld. Extra bitter stemt het besef dat volgend jaar veel effectieve raadsleden en wethouders, die op lokaal niveau echt wat voor de gewone burgers deden, onverdiend in deze ondergang worden meegesleept. Eén verkeerde investering en je komt terecht in de goot. De amaibele Mark Rutte heeft de PvdA weten te verleiden bij het kruisje te tekenen. Net als Ezau verkocht ze haar eerstgeboorterecht als hoedster van de belangen der gewone mensen voor de schotel linzenmoes van de regeringsmacht. Wat zei Esau volgens de bijbel, toen hij die schotel bij zijn broer Jakob zag staan.

"Laat mij toch slokken van dat rode, dat rode daar want ik ben moe." Daarom gaf men hem de naam Edom. Maar Jakob zeide: "Verkoop mij dan Uw eerstgeboorterecht." En Ezau zeide: "Zie ik ga toch sterven. Waartoe dient mij dan mijn eerstgeboorterecht?"

Toen heeft het electoraat – de uiteindelijke almachtige in de Nederlandse politiek – gedaan als God met Ezau, althans als wij Maleachi 1:3 mogen geloven:

"En Ezau heb Ik gehaat; en Ik heb zijn bergen gesteld tot een verwoesting, en zijn erve voor de draken der woestijn.

Maar het blijft triest. Het blijft jammer. Er valt hoe dan ook een gat dat SP noch GroenLinks kunnen vullen. Laat het voor die partijen de komende maanden in ieder geval een les zijn.

